

Jiří Samo
Loupež u Remarquea
Květy (Prag, CZE)
Jg. 20, Nr. 3, 24.01.1970, Seite 14-16

Original: New York University, Fales-Library, Remarque-Collection
Signatur: R-C 8B.13/007

Loupež u Remarquea

Jiří Samo

Sedím v pohodlném křesle, popíjím dobře vychlazené daiquiri a dívám se na obrazovku, kde právě probíhají televizní noviny. Tu to ve mně »hrkne«, neboť hlasatel zcela nezúčastněným hlasem oznamuje, že spisovateli Erichu Maria Remarqueovi byla vykradena vila v Porto Roncu.

Nemám hlasateli za zlé jeho suché konstatování této skutečnosti, neboť s největší pravděpodobností ani neví, co vše v oné vile bylo. Mne však tato zpráva přímo ohromila, neboť tomu není ani celé dva měsíce, co jsem v Remarqueově vile na Lago Maggiore strávil celé tři hodiny. Na vlastní oči jsem viděl ony egyptské, etruské, řecké a římské sošky a vázy, které spisovatel s takovou láskou sbíral již celých čtyřicet let. Jde o skutečný poklad, shromážděný člověkem, který miloval antiku. Jde o předměty, jejichž hodnotu nelze vyjádřit v penězích.

Vzpomínám, s jakou láskou mi ukazoval jednotlivé sošky. S jakou odborností vysvětloval, co která kresba na které váze znamená. Při hovoru o antickém umění se ze světoznámého spisovatele rázem stal archeolog, zanícený milovník starého Řecka, Rima, starého Egypta.

Nedalo mi to a vytočil jsem číslo 131. Ozvala se mi ohlašovna mezinárodních hovorů. Žádal jsem Svýcarsko.

»Porto Ronco 82..., bitte,« žádám telefonistku na centrále v. Asconě.

»Verbunden! Sie können sprechen!« ozvalo se na druhém konci aparátu.

»To jste vy, pane Remarque?« ptám se pro jistotu člověka, jehož hlas se mi vryl do paměti již tehdy, kdy jsem ho letos poprvé žádal telefonicky o interview.

»Ja, hier ist Remarque,« zněla odpověď.

»U telefonu Jiří Samo z redakce časopisu Květy,« představuji se do telefonu.

»Dobrý večer, pane Samo. Jakkpak jste dorazili do Prahy?« táže se mne Remarque, jako by se nic nebylo stalo.

»Děkuji za optání. Dorazili jsme v pořádku. Jeli jsme přes Via Mala, jak jste nám tehdy radil. Volám vás však proto, že jsem se právě z naší televize dověděl, že vám byla vykradena vila. Velmi to mnou otřásl, neboť jsem si ihned vzpomněl na všechny ty krásné věci, které jste mi ukazoval během mé návštěvy u vás. Je to snad netaktní, ale mohl byste mi laskavě říci, o co šlo zloději především?«

»Nadělal zde škody habaděj. Věci, kterých jsem si nejvíce cenil, mi ukradl do jedné. Věci, které jsem sbíral s takovou láskou po celých čtyřicet let. Ani se mi o tom nechce mluvit,« odpovídá spisovatel, a v jeho hlase je cítit bolest. Vždyť ony věci sbíral pro jejich krasu, nikoli

peněžní hodnotu. Ani se mnohdy nepamatoval, co za kterou sošku ci vázu zaplatil. Nezajímalo ho to.

»Snad vám nebyly ukradeny i obrazy, které vám daroval váš přítel Claude Monet? Ty, co visely po obou stranách krbu,« ptám se dál a současně vzpomínám na ony obrazy s motivy z Benátek, oblíbeného spisovatelova místa.

»Kdepak, podařilo se mi je zachránit. Před čtrnácti dny totiž došlo ve zdejším okolí k vyloupení dvou vil, ve kterých byly vzácné obrazy. Já jsem proto své Monety dal uložit do bezpečných safesů. Musím nicméně říci, že lupič byl znalcem antického umění, neboť ukradl nejcennější věci, které jsem vlastnil. Sošky a vázy jsem měl – jak sám dobře víte – postaveny bez ladu a skladu na poličkách a na klavíru. On si pak mezi nimi vybral právě ty nejvzácnější. Byl to zkrátka znalec. Představte si, že jsme všichni v té době byli ve vile!«

»Pamatuji se velmi dobře na ony unikátní kusy antiky. Dokonce jsme je přece fotografovali. Na jednom snímku jste zachycen právě v okamžiku, kdy mi vysvětlujete význam toho, proč je ona postava na staré řecké váze přetřena černou barvou. Nad začerněnou postavou se pak vznáší jakýsi antický andělíček, což značilo, že postava není již mezi živými a její duch odlétá. Nějak tak jste mi to tehdy vysvětloval,« vzpomínám nahlas do telefonního sluchátka.

»Máte pravdu! Vždyť váš fotograf pořizoval snímky mé sbírky!« rozčileným hlasem odpověděl Remarque. »Vy jste mi dnes, pane Samo, jakoby spadl z nebe! Nedovedete si představit, jakou byste mi prokázal službu, kdybyste mi ony snímky mohli z Prahy zaslat co nejrychleji. Usnadnily by zdejší kriminálce mnoho práce. Nikdy jsem si totiž nepořizoval fotografie své sbírky, takže kriminalisté mají práci ztíženou tím, že znají ukradené předměty pouze z ústního popisu. Byl bych vám neskonale povděčen, kdybyste mi zaslali co nejvíce záběrů,« žádá spisovatel rozechvělým hlasem.

»Můžete být ubezpečen, pane Remarque, že naše fotolaboratoř učiní vše, aby vám byly v co nejkratší době doručeny veškeré snímky. Bude nám velkou radostí, budeme-li moci alespoň svým malým dílem přispět k dopadení lupiče a k navrácení vzácnosti do vašich rukou.

Nebudu vás již déle zdržovat. Děkuji za rozhovor a přeji vám dobrou noc,« končím večerní rozhovor mezi Prahou a dalekým Porto Roncem.

*

Nezbývá, nežli doufat, že se ukradené vzácnosti z vily na Lago Maggiore dostanou brzy zpět do rukou majitele. Těžko bychom tentokrát Interpolu vysvětlovali, že Květy nemají s krádeží nic společného. Náš časopis má totiž tu »smůlu«, že zveřejňuje fotografie vzácných předmětů krátce před tím, nežli jsou tyto věci ukradeny. Naposledy to byl případ barevného snímku vzácné monstrance, která byla nedlouho poté odcizena z muzea v Turnově. Čtenáři si na tento případ jistě vzpomenou, neboť náš denní tisk se tehdy – v souvislosti s krádeží – škodolibě zmiňoval o její reprodukci v našem časopise.

Přísahám proto – při všem co mi je svaté – že nikdo z redakce Květů oné osudné neděle 14. prosince 1969 v Remarquově vile nebyl!